

Byens Puls – en plan for udviklingen af idrætten i København

Hjerterytmen eller pulsen i byen kan være høj, på samme måde som idrætten kan være højintensiv, eksplosiv, hurtig og følelsesmæssig intens. Men byens og idrættens puls kan også være lav, i flow, rolig og dybt koncentreret. Forskellige idrætsformere favner det høj- eller lavintensive på samme måde som Københavns og bydelenes hjerteslag skifter på forskellige tider af året og døgnet

En idrætsplan, der udvikler sig løbende og med udgangspunkt i viden

Idrætten har mange bundlinjer, og Idrætsudvikling har som fagcenter mange veje at gå for at skabe overskud på Københavns Kommunes idrætsregnskab og påvirke 'Byens Puls'. Med en plan for idrætten i Københavns Kommune er formålet at sætte en retning og mål for, hvad vi som kommune ønsker at opnå, og hvad vi som forvaltning ønsker at blive oplevet som i relation til idrætten.

Arbejdet med idrætsudvikling er ikke nyt, men står på et fundament, der kan bygges ovenpå og ved siden af. Med etableringen af fagcentret Idrætsudvikling er der således formuleret nogle nye forventninger til, hvad Idrætsudvikling skal opnå og beskæftige sig med.

På samme måde er der fra politisk hold, foreningslivet, københavnernes, samarbejdspartnere og øvrige forvaltninger i kommunen ønsker til idrættens udvikling. Og endda fra nationalt hold, idrættens organisationer, andre kommuner, uddannelsesinstitutioner, forskningsmiljøer, erhvervsliv og i nogle tilfælde internationale aktører er der en særlig opmærksomhed på idrættens udvikling i København.

Derfor er en vigtig del af planen for idrætsudviklingen også, at den skal formuleres, afstemmes, vedtages og udledes i samspil med de mange interessenter – og at mål og handlinger skal gennemføres sammen med relevante aktører og derfor være fleksible indenfor planens rammer. Aktiv viden og inddragelse kræver, at forvaltningen og Idrætsudvikling som fagcenter agerer udadvendt, at vi konstant opsøger tværgående løsninger og udfordrer både de forestillinger og de aktører, som vi arbejder sammen med.

Det er vigtigt, at vi har et fælles billede, en viden og et afsæt for, hvilke tematikker, målgrupper og indsatser, der kan skabe den stærkeste mulige effekt på idrætsregnskabet og 'Byens Puls'. Et fælles og udvidet vidensgrundlag er derfor højt prioriteret i idrætsudviklingsarbejdet. Både for at medvirke til at prioritere de rigtige mål og indsatser, og for at kunne følge udviklingen og sætte stærkest muligt ind.

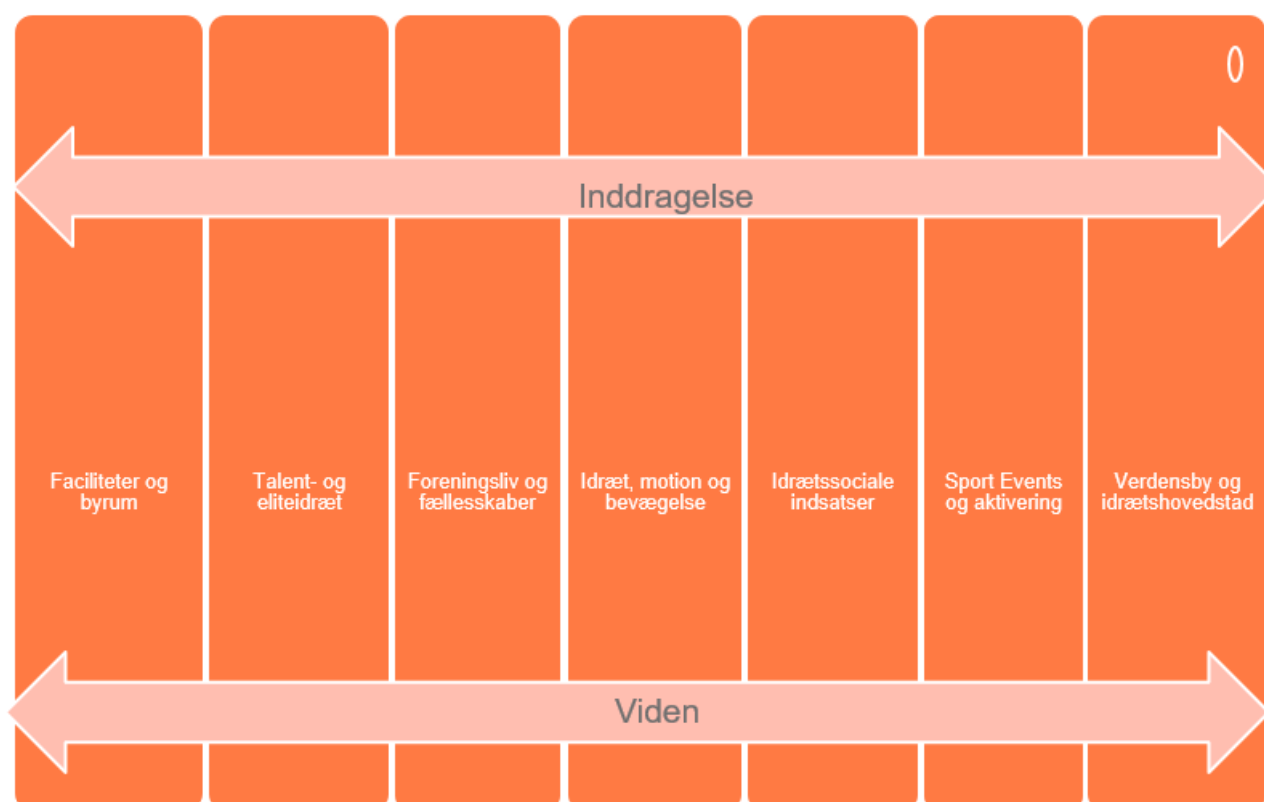
Vi skal have endnu flere med og samarbejde med endnu flere aktører

Idrætsplanen involverer et delvist kursskifte i forvaltningens tilgang til indsatser og samarbejdspartnere. Hvor der tidligere har været et ret entydigt fokus på børn åbner idrætsplanen op for at omfatte hele aldersspektret – dvs. også de københavnske førskolebørn, de unge, de inaktive/motionsuvante voksne, de

udsatte voksne og de ældre. Men vi starter på ingen måde forfra – de velafprøvede metodikker på børneområdet kan eksempelvis med fordel udvides til også at omfatte voksne målgrupper.

Skal vi nå ud til flere målgrupper, er vi også nødt til at løfte blikket lidt, når det kommer til hvem, vi skal udvikle tilbud til københavnere sammen med. Som det vil fremstå står det frivillige foreningsliv og fællesskaberne, der er forbundet hermed, både stærkt og solidt plantet i idrætsudviklingsarbejdet. Men vil vi nå ud til endnu flere københavnere, er vi også nødt til at kigge os om efter flere og andre samarbejdspartnere, der kan spille sammen med kommunen og foreningerne om at få flere med – det kan være andre forvaltninger, NGO'er eller kommercielle aktører.

Idrætsudvikling arbejder for nuværende indenfor følgende syv tematikker:

De syv tematikker præsenteres kort nedenfor og suppleres med de konkrete indsatser, der henholdsvis er igangsat eller under udvikling.

De syv tematikker

Idræt, motion, bevægelse

Et vigtigt målepunkt for arbejdet i Idrætsudvikling bliver at hæve københavnernes idrætsdeltagelse og fysiske aktivitetsniveau. Idræt og bevægelse er forbundet med både sjov, leg og glæde, med fordybelse, mestring og dygtiggørelse, med kropslig dannelse, æstetik og læring, med fælles regler, fairplay og konkurrence og med både fysisk og mental sundhed og velvære.

Københavnerne lever et aktivt liv, men for endnu flere og for København som by er der brug for flere og stærkere idræts- motions- og bevægelsesmuligheder og -tilbud. Det gælder i foreningsregi, i kommunale institutioner og bevægelsesindsatser, gennem partnerskaber med idræts- og motionsudbydere i kommerciel, aftenskole- eller selvorganiseret regi, via bedre rammer for individuel og fællesskabsorienteret idræt og bevægelse i byens rum og i samspil med øvrige interessenter, der kan motivere og stimulere til fysisk aktivitet.

Indsatser:

- **Undersøgelse af børn og unges idrætsdeltagelse** og -vaner i samarbejde med idrættens organisationer og relevante forvaltninger.
- Styrke idræts- og bevægelsestilbud i **bydele med lav idrætsdeltagelse** i samarbejde med relevante aktører internt og eksternt.
- Særlig indsats rettet mod **pigers deltagelse i foreningsidrætten og i bevægelsesfællesskaber** i samarbejde med foreningsidrætten, gadeidrætten, NGO'er, fitnesscentre og uddannelsesinstitutioner.
- Særlig indsats rettet mod **unge på uddannelsesinstitutioner** i samarbejde med Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og den københavnske idræt.
- Særlige indsatser rettet mod **voksne og ældre**. Med en ambition om at fylde flere af kommunes idrætsanlæg med bevægelse og aktiviteter i dagtimerne afsøges der pt. potentielle samarbejdsflader til Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Socialforvaltningen med henblik på at invitere langt flere målgrupper ind på vores anlæg i dagtimerne.

Foreningsliv og fællesskaber

Som en essentiel og naturlig del af idrætspolitikken og folkeoplysningen står foreningslivet helt centralt i arbejdet med idrætten i København. Foreningerne tilfører fællesskab, demokrati, kontinuitet, forpligtethed, kvalitet og meget mere til selve idrætsaktiviteten. Hollandsk idræt har påvist, at med idræt på egen hånd holder motivationen og deltagelsen ca. syv uger, i aktivitetsbaserede fællesskaber i ca. syv måneder, mens foreningsidrætten fastholder i betydelig længere tid. Der er således alle gode grunde til fortsat at have foreningslivet og lignende fællesskaber som omdrejningspunkt for arbejdet med at udvikle idrætten i København.

Uanset hvilke foreningstyper, der er tale om, så er grundressourcen de frivillige trænere, ledere og hjælpere, som er garant for såvel foreningsdriften, aktivitetsgennemførelsen og udviklingen af foreningen. Allerede i dag er en væsentlig del af arbejdet i Idrætsudviklingen koncentreret om foreningsudvikling og understøttelse og styrkelse af foreningerne. Men Idrætsudvikling skal også være med til at etablere nye foreninger inden for idrætter, målgrupper eller bydele, hvor der er behov for nye foreningsbaserede motorer til at drive idrætten fremad. Uanset tilgang vil et godt og konstruktivt samarbejde med idrætsorganisationer, bydele og øvrige aktører være en forudsætning for den mest effektive og bæredygtige indsats. København skal opleves som en åben, imødekommende og aktiv medspiller i foreningernes udvikling og møde med kommunen.

Indsatser:

- **Styrkelse af foreningsudviklingsarbejdet** gennem øget koordinering og samarbejde med eksempelvis idrættens hovedorganisationer, specialforbund og Team Copenhagen.

- Afsøge de mere **løst organiserede fællesskabers potentiale** for at højne idrætsdeltagelsen og medvirke til at skabe rammerne for nye fællesskaber.
- Stærkt formaliseret **samarbejde og koordinering internt i og på tværs af Kultur- og Fritidsforvaltningen**.

Idrætssociale indsatser

Kultur- og Fritidsforvaltningen har i en lang årrække arbejdet med at inkludere udsatte børn og unge i kultur- og fritidslivet. Arbejdet har siden 2002 i overvejende grad bestået af midlertidigt finansierede indsatser og projekter. Midlertidighed er godt på projektniveau, men er u hensigtsmæssigt, når der er tale om gennemprøvede og virkningsfulde indsatser, som har kørt over en lang periode.

Alt tyder på at Københavns Kommune fortsat får brug for idrætssociale indsatser, som inkluderer inaktive og udsatte befolkningsgrupper. Udover en aktiv hverdag i fællesskab med andre kan inddragelsen i kultur- og idrætslivet også give børn, unge og voksne et udvidet netværk, bedre sociale kompetencer, følelsen af at høre til, en sundere livsstil og muligheden for at bidrage til fællesskabet som frivillig på sigt.

Det metodiske fundament udgør tilsammen en fødekæde til kultur- og foreningslivet og består i hovedtræk i fire indsatser:

1. Introduktion via FerieCamp,
2. Guidning til foreningslivet via FritidsGuiderne,
3. Muliggørelse via kontingentstøtteordningen, og
4. Fastholdelse via partnerskabsaftaler med udvalgte foreninger.

Indsatser:

- Optimalt skal den idrætssociale indsats på børneområdet bevæge sig **fra en projektorganisering til en langsigtet, kontinuerlig og bæredygtig indsats**.
- Langsigtet, strategisk **samarbejde med Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen**.
- **Partnerskaber** med civilsamfund, organisationer, vidensmiljøer og fonde
- Med afsæt i de gode erfaringer og den velafprøvede metodik på børne- og ungeområdet skal det afsøges, hvordan forvaltningen sammen med relevante aktører og forvaltninger kan nå ud til forskellige **udsatte voksenmålgrupper**. Her kan der med fordel trækkes på erfaringerne fra nationale idræts- og foreningsindsatser målrettet udsatte voksne – herunder Ombold og Idræt for Sindet.
- Styrket vidensopsamling og -spredning af Københavns Kommunes erfaringer på det idrætssociale område – **København som nationalt laboratorium**.

Faciliteter og byrum

Populært sagt er klassisk, kommunal idrætspolitik lig med facilitetspolitik. Også i København er idrætsfaciliteternes antal, beskaffenhed, tilgængelighed, brug, udvikling mv. genstand for konstant debat og vurdering. Et nyere og mere udforsket område i forhold til idrætsfaciliteter er den faktiske brug af haller, baner, sale og øvrige anlæg, som stilles til rådighed for idrætsaktivitet – hovedsageligt foreningsaktivitet.

Med en dækningsgrad pr. indbygger, som er lav, er det for København nødvendigt, at kapaciteten på anlæggene udnyttes optimalt.

Internt i Kultur- og Fritidsforvaltningen arbejdes der med idrætsfaciliteter lokalt i bydelene, i Ejendomsdrift & Service, i Sekretariat & Byudvikling og i Idrætsudvikling. Der er et behov for og en forventning om, at Idrætsudvikling sætter sig i spidsen for et netværk, der på tværs af byen drøfter fx kapacitetsudnyttelse, prisstrukturer og indtjeningskrav mv. for at sikre en mere gennemsigtig og bydækkende praksis og nye løsninger fx via digitalisering.

Afsættet for Idrætsudviklings særlige rolle ift. udviklings-, drifts- og kapacitetsvilkårene på de københavnske idrætsanlæg ligger i, at Idrætsudvikling har ansvaret for byens største og mest komplekse indendørs facilitet (Grøndal MultiCenter) samt Genforeningspladsen og Bellahøjhallerne.

- Iværksættelse af **internt netværk om 'idrætsservice'**.
- **Styrket samarbejde** med Teknik- og Miljøforvaltningen, Ejendomsdrift og Service, Byudvikling og Sekretariat m.fl.
- Etablering af **idrættens innovatorium** og internationalt inspirationsnetværk
- Formulering af **visionsplan for Grøndal MultiCenter**
- Udvikling af værtskab i **Grøndal MultiCenter**, som inspiration for øvrige anlæg
- **Naturen, byen og havnen** som motionsrum

Talent og eliteidræt

Eliteidrætsopgaverne varetages af Fonden Team Copenhagen. Formålet med Team Copenhagen er at fremme og udvikle talentudviklingen og eliteidrætten i København og markedsføre København som en attraktiv og dynamisk by med en stærk idrætsprofil. Dette er bl.a. sket ved at udvikle viden og netværk, arbejde for at tilvejebringe optimale forhold for eliteidrætsudøvere, støtte og vejlede lokale foreninger og at medvirke til store idrætsarrangementer i København. Målet er at medvirke til at løfte eliteidrætten i København til et højt nationalt og internationalt niveau.

København som hovedstad bør have en ambition om at kunne nå højere eller bredere med talent- og eliteidrætten. Det kan være ved at påtage sig et særligt ansvar som samlingspunkt i Greater Copenhagen og Danmark, det kan være satsning på eliteidrætsmiljøer, som er vanskelige at finde volumen til andre steder, eller det kan være særlige styrkepunkter som storby og uddannelsesby i forhold til Team Danmarks fokus på dual career (idræt og uddannelse/arbejde). Kommunen kunne også række ud til 'udenbys' uddannelsesinstitutioner (fx Tårnby, Vestegnen og/eller Frederiksberg) eller kunne sætte fokus på eliteidræt for piger/kvinder og/eller mindre eliteidrætsgrene (fx kampsport og atletik).

Indsatser:

- Styrket **samspil mellem Team Copenhagen og Idrætsudvikling**
 - Klub- og foreningsudvikling
 - Det videre arbejdet med Nationalt Elitesportscenter
 - Ny elitekommuneaftale med Team Danmark
 - Eventområdet
 - Samarbejde med skoler og uddannelsesinstitutioner

- Udvikle **tværkommunal/regional dimension** på eliteidrætten i samarbejde med Team Danmark og øvrige kommuner.

Sportevents

Store sportevents kan være en stærk katalysator for idrætsudvikling, fordi det tilfører byen store oplevelser, liv, energi, stolthed, og at danske (københavnske) atleter kæmper på hjemmebane. Idrætten kan være et samlingspunkt, vise verdensklasse og være en folkefest og for atleterne kan det betyde, at deres karriereforløb påvirkes. Der kan skabes innovation, vækst, turisme og branding fordi eventsene bygger bro til både en lokale, national og international omverden i form af borgere, erhvervsliv, fans, medier, internationale organisationer mv. Og københavnere kan engagere sig og på forskellig vis deltage aktivt i eventsene.

De kommende år er København vært for: VM i herrehåndbold i 2019, del af EM i herrefodbold i 2020, VM i kano/kajak sprint 2021, VM i idrætsgymnastik i 2021 samt Copenhagen 2021 (World Pride /Eurogames).

Set i Kultur- og Fritidsforvaltningens perspektiv skal en event skabe blivende værdi for københavnere og København – det være sig i form af nye foreningsmedlemmer, nye fællesskaber, forbedrede vilkår for foreningslivet, nye faciliteter eller lign. Kultur- og Fritidsforvaltningens erfaring med megaevents er, at det er afgørende for eventens udbredelse og blivende værdi, at der arbejdes fokuseret med forankring og aktivering af eventen i samspil mellem kommunen og eventarrangøren, og at der øremærkes særskilte midler til indsatsen.

Indsatser:

- Formulering af **sammenhængende strategi på sporteventområdet** i samspil med det kommende Eventråd, WoCo og Økonomiforvaltningen.
- Fortsat særligt fokus på **sideevents, aktivering og 'legacy'**.
- Iværksættelse af **eventnetværk** på tværs af Kultur- og Fritidsforvaltningen.

Verdensby og idrætshovedstad

Med udkastet til kommuneplanstrategien 'Verdensby med ansvar' sætter København en ambitiøs retning for byens udvikling frem til 2031 ved at ville ligge i front med realiseringen af FN's verdensmål om en bæredygtig udvikling med sunde og grønne byer for alle. Med Greater Copenhagen er København også knudepunkt for en regional udvikling, ønsker at være en kulturel storby med kan og en by i vækst med talenter og arbejdspladser. Idræt, motion og bevægelse kan være et aktivt parameter i bestræbelserne på at realisere ambitionerne.

I en evigt stigende konkurrence mellem storbyer og regioner kan det aktive, levede liv og Københavns liveability være et stærkt brand og konkurrenceparameter. Den unikke foreningskultur og idrætsfællesskaberne kan konstant bidrage med invitation og integration til at møde byen og københavnere. Det sunde liv er uløseligt knyttet til fysisk aktivitet og den velkendte cykelkultur kan enkelt suppleres af endnu flere billeder og oplevelser af København som en aktiv storby og hovedstad. Det er langt fra alle steder, man kan præstere det.

- **International benchmarking** og samarbejde.

- København som **anerkendt idrætsby** – Capital of Sport, Movement and Active Living.
- Vurdere idrættens muligheder for at medvirke til realiseringen af FNs verdensmål.